

Plan van aanpak integraal grip op het sociaal domein in samenhang met de transformatie

Inleiding

In de afgelopen maanden is er discussie geweest over hoe grip te krijgen op het sociaal domein in Westervoort en Duiven en hoe dit te verbinden met de transformatie. Daarnaast zijn in juni 2019 door onderzoeksbureau Regioplan in opdracht van de Rekenkamer Duiven, Doesburg en Westervoort twee rapporten opgeleverd met betrekking tot de integraliteit binnen het sociaal domein bij respectievelijk de gemeente Westervoort en Duiven. Deze rapporten sluiten aan bij de gedachte van het coalitieakkoord van Westervoort. In dit plan van aanpak wordt helderheid verschaft over hoe deze verschillende onderwerpen zich tot elkaar verhouden en wat er wanneer wordt opgeleverd.

Aanleiding

Bij de decentralisatie van de zorg naar de gemeente is er destijds een opdracht tot transformeren geformuleerd. Immers, wanneer gemeenten zorg indiceren voor hun inwoners gebeurt dit dicht bij de inwoners, is de gedachte. In de eerste jaren na de decentralisatie lag de focus op transitie. Sinds enige tijd is deze focus verschoven van transitie naar transformatie. Deze bestuurlijk en ambtelijk gedragen gedachte is de basis voor het schrijven van een transformatie plan.

Daarnaast is er door financiële ontwikkelingen en een toename in het volume van de ingezette zorg in het sociaal domein sprake van een toenemende behoefte en zelfs noodzaak om grip te krijgen op het sociaal domein. Wie zijn onze klanten, wat bieden wij hen en wat zijn hiervan het effect en de kosten zijn vragen die dringend een antwoord behoeven.

Tot slot luidt de conclusie van de rekenkamerrapporten dat het beleid binnen het sociaal domein in Westervoort en Duiven integraal van aard is. Echter is dit beleid vervolgens slechts in beperkte mate uitgewerkt in uitvoeringsplannen en samenwerkingsconvenanten, en nog onvoldoende SMART geformuleerd. Tevens constateert de rekenkamer dat de basisinformatie nog beter verwerkt kan worden tot beleidsinformatie die zicht biedt op de integrale uitvoering en resultaten in het sociaal domein. Deze beleidsinformatie dient (deels) te worden teruggekoppeld naar de gemeenteraad zodat zij haar kader stellende taak goed uit kan voeren. Hiervoor heeft de rekenkamer aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen dragen zodanig bij aan het verkrijgen van grip op het sociaal domein dat er besloten is de verschillende opdrachten bijeen te voegen.

Inmiddels is er ambtelijk en bestuurlijk consensus over de inhoud van een werkplan; integrale grip op het sociaal domein in relatie tot de transformatie, wat betekent dat de transformatie en integraliteitsbevordering in dit plan aan elkaar gekoppeld worden. Dit levert één document op. Hoe tot het werkplan te komen is verwoord in dit plan van aanpak.

Doelstelling van dit plan van aanpak

De doelstelling van dit plan van aanpak is het vormgeven van activiteiten welke uitvoering geven aan de opdrachtformulering werkplan voor integraal grip op het sociaal domein in samenhang met de transformatie (1) en invulling te geven aan de aanbevelingen uit de rekenkamerrapporten rond de integraliteit binnen het sociaal domein (2). De aanbevelingen zijn voor Duiven en Westervoort in grote mate gelijk, wat het mogelijk maakt één plan van aanpak te maken voor beide gemeenten. Daarnaast zal de rapportage van de Task Force Jeugd Duiven input bieden. De activiteiten moeten zodanig worden neergezet dat zij ten minste invulling geven aan het:

- Verbinden van reeds in gang gezette transformatie activiteiten die van invloed zijn op het sociaal domein
- SMART uitwerken van het strategisch beleidskader (aanbeveling 2 uit de rekenkamerrapporten)
- Verwerken van op te halen basisinformatie tot beleidsinformatie, om grip te krijgen op het sociaal domein (aanbeveling 3 uit het rekenkamerrapport)
- Analyseren van de beleidsinformatie in het sociaal domein van de gemeenten Duiven en Westervoort (aanbeveling 4)
- Door de gemeenteraad laten vaststellen van de beleidsinformatie in de vorm van een set indicatoren, bedoeld om de raad te voorzien van middelen in het uitvoeren van haar kader stellende taak
- Afspraken vastleggen over periodieke uitwisseling van gegevens en terugkoppeling, op basis van de indicatoren en analyse over de beleidsinformatie

Werkwijze

Marjolein Prent (trekker transformatie) en Wouter Witteveen (trekker integraliteitsbevordering sociaal domein) komen gezamenlijk met een werkdocument, dat gedurende de loop van het proces ingevuld wordt. Er zal met alle actoren die een voor dit project relevant beleidsveld vertegenwoordigen worden gesproken, waarop het werkdocument wordt aangevuld. Zo wordt inhoudelijk invulling gegeven aan de transformatie, en wordt de focus op integraliteit binnen het sociaal domein bewaard. Het werkdocument geeft gestructureerd - per hoofdstuk – weer:

Gesplitst voor Westervoort/Duiven

Wie zijn onze inwoners? Hoe ziet de demografische bevolkingsopbouw er uit? Hoe ziet de gemeente er uit op het gebied van woningbouw en voorzieningen?

Klanten in het sociaal domein

Wat zijn de belangrijkste doelgroepen? Wat zijn de belangrijkste en/of meest voorkomende hulpvragen?

Welke producten leveren wij, voor wie en met welk doel?

Uitgesplitst naar de beleidsterreinen: algemene voorzieningen, sport/cultuur, WMO, jeugdzorg/preventieve jeugdzorg, subsidies en werk & inkomen.

Welke indicatoren horen hier bij?

Op basis van bovengenoemde beleidsterreinen volgt een analyse, waarbij inzichtelijk wordt welke gegevens leidend zijn voor het sociaal domein. Deze vormen samen indicatoren.

Welke acties/veranderingen horen hier bij?

Er wordt in samenspraak met de collega's binnen en buiten het sociaal domein een structuur opgezet waarbij we de indicatoren verzamelen, trends analyseren en tot een lijst acties/veranderingen komen, die los van dit project worden opgepakt. Reeds ingezette of nog in te zetten activiteiten in het kader van de transformatie leveren hieraan een bijdrage.

Welke effecten beogen we hierbij?

Het inbedden van de analyses op basis van de indicatoren in onze werkwijze, om herhaaldelijk het sociaal domein te analyseren, daaruit conclusies te trekken en de gemeenteraad te voorzien van middelen om hun kader stellende taak uit te voeren.

Aan de inhoudsverantwoordelijke wethouders wordt tijdens de reguliere PO's een terugkoppeling gegeven over het verloop van het traject. Met teamregisseur sociaal domein Louis Verlaan wordt tweewekelijks teruggekoppeld.

Het werkdokument levert voor de onderdelen transformatie, integraliteitsbevordering en analyse die hierin worden samengevoegd voldoende ruimte voor lokale kleur. In de basis wordt voor elke gemeente dezelfde informatie opgehaald waarna de betreffende wethouders en gemeenteraden hun eigen invulling en sturing geven passend bij de plaatselijke behoefte.

Activiteiten

	Activiteit	Geplande start	Gereed gepland
1	Opstellen Plan van Aanpak	December 2019	December 2019
2	kennisgeving leveren waarin de gemeenteraden worden geïnformeerd over het traject dat we lopen om te komen tot een bundeling van het multidisciplinair werkplan en de aanpak integraliteitsbevordering sociaal domein	Januari 2020	Januari 2020
3	Uitwerken strategisch beleidskader/multidisciplinair werkplan	Januari 2020	April 2020
4	In kaart brengen aanwezige en nog op te halen basisinformatie	Januari 2020	Februari 2020
5	Ontwikkelen set indicatoren (beleidsinformatie) uit basisinformatie	Januari 2020	April 2020
6	Het door de gemeenteraden laten vaststellen van de set indicatoren als sturingsinformatie	April 2020	Eerste gemeenteraadsvergadering na vaststelling maart
7	Analyse van de sturingsinformatie	Maart 2020	April 2020
8	Beschrijving van acties die we op basis van de analyse kunnen ondernemen om meer grip te krijgen en vervolgens de verbinding te leggen met de transformatie; wat doen we hoe en voor wie op basis van onze analyse	Maart 2020	April 2020

Documenten en databanken

Om inhoudelijk invulling te geven aan de activiteiten zijn de volgende documenten en databanken van nut.

Westervoort

De voor het rekenkamerrapport gebruikte documenten voor Westervoort zijn:

- Strategische kadernota voor het sociaal domein Westervoort
- Strategische transformatieagenda gemeente Duiven
- Koersdocument toegang sociaal domein
- Notitie doorontwikkeling Goed voor Elkaar-team
- Regionaal transformatieplan Jeugdhulp 2010-2020
- Armoedeconvenant
- Programmabegroting en jaarstukken
- Coalitieakkoord 2018-2020
- Taakvelden raming

Duiven

De voor het rekenkamerrapport gebruikte documenten voor Duiven zijn:

- Dynamische transformatieagenda sociaal domein Duiven

- Context toegang sociaal domein Duiven en loket WWZ
- Woonvisie 2025, van woonopgave naar woonoplossingen
- Koersdocument toegang sociaal domein
- Opdrachtformulering basisteam
- Resultaten basisteam december 2018
- Programmabegroting en jaarstukken

Aanvullend

Documenten en datasets die hierop voor beide gemeenten kunnen aanvullen zijn:

- Effectmonitor van Movisie/kwaliteitskompas
- Waarstaatjegemeente.nl
- CBS Statline
- Rapport 'Onderzoek Sociaal Domein. *Indicatoren in beeld.*' Rapport Rekenkamercommissie Tiel
- Werkdocument Sociale spankracht Westervoort (intern stuk)
- Rapport 'Monitoring van het sociaal domein. Grip op de zaak'. (intern stuk)
- Rapport Task Force Jeugd Duiven
- (Toekomstig: gebruik van ZorgLokaal)

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Het niet krijgen van een afdoende mandaat om de aanbevelingen ten uitvoer te brengen	Doorlopend bevragen van bovengenoemde collega's, teamregisseur en wellicht maatschappelijke partners
Colleges en gemeenteraden zijn autonoom in besluitvorming en kunnen afwijkend besluiten ten opzichte van elkaar	Zoveel mogelijk afstemmen met de betreffende personen
Onvoldoende draagvlak bij de afdeling sociaal domein	Samen inplannen van overleggen met belanghebbenden waarbij teamregisseur mee gaat of op de hoogte is, maar ook aangeeft dat er door tijdsdruk niet altijd sprake kan zijn van consensus
Onvoldoende ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van de activiteiten. Ofwel door te summier mandaat, ofwel door de dynamische omgeving waardoor onverwachte situaties kunnen ontstaan waar vooraf geen rekening mee gehouden is.	Vooraf goede afspraken met de ambtelijk opdrachtgevers maken, tijdens het project de teamregisseur laten monitoren en bespreekbaar maken en houden van eventuele tegenslag. Bijsturen indien nodig.

Financieel

Er zitten, naast de mensuren die geleverd worden door ambtenaren, geen kosten verbonden aan dit plan van aanpak.